

מאורות אל העבר

יג אלול תשח | 17/09/1948

הרוזן ברנדוט, צילום:ויקפדיה נחלת הכלל,

התנקשות בירושלים (רצח ברנדוט)

השיירה הקטנה של אנשי האו"ם שנסעה ברחובות שכונת טלביה הירושלמית בבוקר י"ג באלול תש"ח (17.9.1948) נעצרה לפתע, בשעה שג'יפ צבאי חסם את מסלולה. בשיירה נסע הרוזן השוודי פולקה ברנדוט, ראש משקיפי האו"ם בארץ. ברנדוט, שמחד נודע (בעיקר בזכות פרסומיו העצמיים) כמציל יהודים בשלהי השואה מטעם הצלב האדום, ומאידך נודע לימים כמי שהיה בעל נטיות אנטישמיות מובהקות ואולי אף שימש כסוכן נאצי, גילה בתפקידו כמתווך מטעם האו"ם נטייה פרו-ערבית ברורה. בהצעותיו, זמם לגזול מישראל את כל הישגיה הצבאיים, להשיב לשטח המדינה הצעירה את כל הפליטים הערביים (אותם השווה לניצולי השואה), ואף להעביר את ירושלים כולה לריבונות ערבית. ממשלת ישראל התנגדה להצעותיו, ואילו אנשי הלח"י החליטו לחסלו. מהג'יפ ירדו שלושה מאנשי המחתרת ובראשם יהושע כהן, מפקד הלח"י בירושלים. הם ניגשו אל השיירה, ירו בברנדוט ובעוזרו הצרפתי ונמלטו מהמקום. המדינה הצעירה סערה. מעצרים המוניים בוצעו בקרב אנשי הלח"י והאצ"ל, וישראל הרשמית הביעה, לפחות כלפי חוץ, את צערה. בפועל, המשך ההישגים הצבאיים של צה"ל במלחמה הביאו לגניזת תוכניותיו הבעייתיות של הרוזן.

